

Posamezna številka:
1 krono.

TABOR* inaka vam dan, noven
redulje in pravniki, ob 18. uri
da vam najednake dve tar stane
enolito 180 k, polito 90 k,
retrito 45 k, mesčno 18 k.
Inerati po ugovoru. Pri vačnosti
objavi popust.

Sarvo: se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

POSTNINA PAVSALIRANA

TABOR

Posamezna številka:
1 krono.

DEKONIST* O se ucaja v Mariboru,
Jurčičeva ul. št. 4, I. nadstropje.
Tabela inerati, št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, priložje, desno. Tabele
št. 24, 508 poštnoekvivalen-
cen št. 11.787.

Na varočila brez denarja se ne
vzira. — Rekopis se ne vrada.

Leto: II.

Maribor, petek 18. februarja 1921

Številka: 39.

Prva zmaga politike edinstva v ustavnem odboru. Za avdijenco Stipe Radića. Poljsko-romunska pogodba. Delegacije za londonsko konferenco.

Federalizem.

Maribor, 17. februarja.

Geografično-administrativna razdelitev naše države je ono politično mo-
stiše, okoli katerega se vrše najhujši
parlamentarni boji. Skoro vse ostale
točke ustave, stoje napram tej več ali
manj v ozadju. Važna pa je poleg dru-
gega predvsem radi tega, ker je z njo
združeno tudi vprašanje ožje ali širše
lokalne avtonomije. Avtonomija pa je
tudi kot sama na sebi že ena najvaž-
nejših točk, ker se da njen pojem po-
ljubno širiti in krčiti in je radi tega
dovolj široka, da najdejo za njenim
hrbtom skrivališče tudi najogabnejši
instinkti, ki morda na zunaj pač iz-
gledajo še kot avtonomija, so pa v res-
nici že federalizem.

Avtonomija ali samouprava je prvič
razbremenitev centralne uprave ali
državne vlade in ima tudi to dobro
stran, da lokalna avtonomna oblast v
zadevah, v katerih je od centralne
oblasti ali vlade neodvisna, lahko hitreje
in umneje odločuje, ker so ji krajevne
razmere in lokalne razlike bolj znane
nego daljni neinformirani centralni
oblasti. Radi tega se povsod v modernih
državah tudi primerno upošteva; treba
pa je, da je ta avtonomija plod iskrene
in ne zahrbtne strankarske politike in
ne domena gotove stranke v svrhu po-
litične eksploatacije.

Za tako avtonomijo posameznih
oblasti, njihovih okrožij in občin, kot
najmanjših enot, se zavzema odločno
tudi demokratska stranka in je torej
navadna laž, ako trdijo klerikalci, da
so demokrati centralisti. Kljub temu pa
je med avtonomijo demokratov in kleri-
kalcev in njim podobnih strank veli-

kanska razlika in sicer tiči ta razlika
prvič že v namenu. Klerikalci ne za-
govarjajo avtonomije rad zgorej nave-
denih vzrokov, ampak radi čisto stran-
karskih, torej egoističnih. Drugič pa
njihova avtonomija ni več avtonomija,
ampak je že federalizem, sicer avtono-
mistično prebarvan, a kljub temu v
jedru čist federalizem.

Zakaj pa se mi bojujemo tako proti
federalizmu, zakaj smo mi tako neiz-
prosni nasprotniki federalizma? Prvič
radi čisto enostavnih narodnih in držav-
nih koristi, ker bi federalizem v obliki
plemenske Slovenije, Velike Hrvatske
in Velike Srbije bil večna nepremagljiva
ovira popolnega ujedinjenja, da, še več,
ker bi dovajal neizogibno do večnih
sporov med centralno, skupno vlado ter
med plemensko-pokrajinskimi avtonom-
nimi vladami, kar bi vedno bolj od-
tujevalo federalistični del od drugega
federalističnega dela ter tako slabilo
državo na znotraj in na zunaj.

Drugič pa smo proti federalizmu
tudi radi ekonomskih vzrokov. Vzemimo
za primer federalistični del Slovenijo.
Slovenija bi, ako bi bila samostojna
uravna celota, ki ne bi imela razen
vojske, diplomacije, carine, pošte in še
par drugih stvari nič skupnega s cen-
tralno državno vlado, morala vzdrževati
velikanski upravni aparat, katerega bi
morala sama plačevati. Po klerikalnem
načrtu bi samo vlada štela že poleg pred-
sednika tudi 12 poverjenikov. Dalje bi
morala sama vzdrževati vse ogromno
število nižjih, srednjih in visokih šol;
morala bi sama iz lastne finančne moči
skrbeti za ceste, komunikacije itd. ter
graditi nove. Poleg vsega tega pa bi
morala procentualno vzdrževati tudi
centralno upravo ali vlado, vojsko, di-
plomacijo itd. Kje naj bi jemala denar

za vse to? Drugega izhoda ne bi bilo
nego poviševati od dne do dne davke.
Pa tudi to ne bi veliko pomagalo in
prej ali slej bi morala bankrotirati, kakor
Nemška Avstrija, ki sama od sebe tudi
ne more živeti.

Ta poslednji razlog pa je tako silen,
da mora odvrniti od federalizma tudi
one, ki so iz prvega vzroka morda
proti edinstvu. To bi bili morali po-
vedati klerikalci posebno svojim ljudem
po deželi, ki so davkoplačevalci in pre-
pričani smo, da bi bili ti davkoplače-
valci obrnili hrbet ne le federalizmu,
nego tudi njim samim.

Vzorčni velesemenj v Pragi 1921.

Od 23. februarja do 8. marca t. l.
se vrši v Pragi drugi vzorčni sejem,
kjer bo češka industrija razstavila vzorce
svoje industrijske produkcije. Vzorčni
sejem bo obsegal osemnajst skupin.
Prvi bo oddelek stavbenih industrij, na
katerem bodo razstavile razne stavbene
tvrde in podjetja načrte, proračune,
konstrukcije, vzorce stavbenega materi-
jala za pokrivanje streh, šamotne iz-
delke, pečarske ter ostalo opremo stavb.
Na drugem oddelku bo zastopana ko-
vinska industrija, železarstvo, strojne,
orožarske in železniške industrije, plo-
čevinska industrija in vseh vrst orodja,
inštalacije, kuhinjska oprema in teh-
nične potrebščine. Tretji oddelek bo
predstavljajal elektrotehnične, mehanične
in optične industrije, fino in precizno
mekaniko, fotografijo in kinematografijo.
Na četrtem oddelku bo razstavila lesna
industrija svoje sodarske, mizarske, iz-
delke pohištva, opremo pisarn, šol,
urarske izdelke, preproge in linolej.
Daljši oddelek bo obsedel vseh vrst

tekstilne industrija, namreč bombažno-
volneno, laneno in svilarsko industrijo
in sicer sukanec, prejo, predivo, vrvar-
stvo in vezene. Konfekcijska industrija
bo razstavila raznovrstno perilo, obleke,
klobuke, čepice, modistovske in roka-
vičarske izdelke. Sedmi oddelek bo se-
stavljala na Češkem kot domača indu-
strija razvita galanterijska industrija z
gumbarskimi, glavnikaškimi, ščetkar-
skimi, vlasuljarskimi in podobnimi iz-
delki. Na usnjarskem oddelku bodo
razen obutve razstavljeni tudi galanterij-
skimi izdelki iz usnja. Na devetem od-
delku bode steklarski, porcelanski in iz-
delki iz fine keramike, nato bo sledil
poseben oddelek za umetniško obrt,
dalje kemični oddelek s farmacevtskimi,
kozmetičnimi in higijeničnimi preparati
in orodjem. Izmed nadaljnjih oddelkov
je omeniti živilni oddelek, oddelek za
glazbeno orodje, za igrače in šport,
konečno papirni, grafični in tiskarski
odsek in zlatarski oddelek. Vzorčni
sejem bo nameščen na razstavišču, kjer
se je vršila jubilejna razstava leta 1908
in bo specijelno za nas Slovence, ki
smo precejšem konzument čeških indu-
strijskih izdelkov, velikega pomena. Ker
je bila ravno kar sklenjena trgovska in
kontingentna pogodba s Češko republiko
in ker je bil organiziran sedaj redni
železniški promet iz Češke k nam, bo
ta vzorčni trg za naše obrtništvo in tr-
govstvo praktičnega pomena, ker jih
bo seznanil direktno s producenti in
sicer predvsem s češkimi tvrdkami. Naši
trgovski stiki s Češko, ki so v mirnih
dobah bili zelo živahni, se bodo sedaj
zopet obnovili in razvili. Zato bi bilo
želeto, da naše trgovstvo v čim večjem
število poseti praški vzorčni sejem, ki
bo za nas v vsakem oziru podučen in
vzpodbuden. Zveza trgovskih gremijev

T. S.

Bosporski Babilon.

(Konec).

Cesto se dogodi, ako nočeš ostati
brez postelje, da moraš v sumljivo sobo,
kjer se nahaja več postelj, v katerih eni
spi kak Armenec, v drugi Perzijanec, v
tretji Arabec itd.

Da pokažem v pravi luči tukajšnje
draginjo, pripominjam, da stanejo tukaj-
šnji časopisi več nego tuji iz daljnih ev-
ropskih prestolnic, ki pa se tudi masno
plačujejo. Tu se prodaja na ulicah tudi
voda in to na kilogram.

Carigrad je bil nekoč najcenejše me-
sto v Evropi, o tem pripovedujejo oso-
bito naši mornarji. Kako naj potem raz-
tolmačimo to nenadno izpremembo? Ne-
izrečno draginjo je povzročila okupacija
po interaliiranih četah, s poplavo njho-
vih častnikov, ki so v tujih, zdravih va-
lulah sijajno plačani, kakor primeroma
tudi vojak sam. Premožni begunci iz
Moskve in Odese, ki so pridrveli sem,
so polni zlata, draguljev in krzna, žive
uprav blazno in razkošno ter plačajo vse
s pravo rusko ravnodušnostjo, ne meneč
se za cene. Grški, armenski in židovski
trgovci pa se s tem okorišajo ter si
polnijo nikdar nasitne žepe.

V sredi tega kaosa oplakujejo Evro-
pejci, kateri so nastanjeni tu še izpred
vojne skupaj z domačimi Turki, nekdanjo
Turčijo, spominjajoč se onih divnih sul-
tanovih časov, ko so, hvala kapitulaciji,
bili enaki pašam, a danes? Nihče se ne
briga zanje.

Tu je preveč gospodarjev, pa potem
ni čudno, da se ne more dobro živeti,
ko jih toliko ukazuje, a nihče ne poslu-
ša. Najhuje nam je, kadar se v težkih
dneh spominjamo sreče prešlih časov.
Ali od teh prešlih časov ni ostalo ničesar
razen bakšiš, s katerim se zamore
vse, pa kakor se v šali trdi — poljubiti
tudi samo sultanovo favorito. Danes je
bakšiš nujno zlo, brez katerega se ne
odpro nobena vrata. Pa, ali ne vlada
tudi pri nas njegova magična moč?

A Turki? Pravi Turki se nahajajo
kot ujeti v lastnem mestu.

Ze pred vojno se je počelo sultanovo
mesto internacionalizirati v pravem po-
menu besede in že takrat se je trdilo,
da mora oni, ki hoče spoznati pravo
Turčijo, iti preko mesta ter jo poiskati
v Stambulu, delu z malimi in tihimi
liščicami, ki so zgrajene iz lesa, tam,
kjer se nahajajo one velike mošeje z
vitkimi minareti, ki se dvigajo proti ne-
bu kakor kopja tempeljskih vitezov.

Danes pa tudi že v sam Stambul
prodira zapad. Malo po malo, gotovo
neopazljivo, se uriva fini evropski strup
v vse stvari ter kvari, ubija in zatira sled
vsega orijentalnega.

Kadar se nebo ob večeru prevleče s
prekrasno večerno barvo, kadar se solnce
spušča v zaton in kadar se pričinja v
večerni megli ovijati ogromnih kupol
mošej lahna, prozorna koprena, tedaj
poljubljajo zamršeni obrisi oblakov sa-
mo deviško zemljo in ono divno morje
pred Zlatim Rogom in tedaj gine novi
atom turške duše... Ali je to agonija?

Ta rosa se ni še popolnoma izčrpala,
toda že se vidi jasno njena dekadenca
in brza propast.

Najintimnejši in najožji kontakt z
Evropejci je deloval na Turke vedno po-
polnoma negativno. Od današnjega na-
šega takozvanega civiliziranega življenja,
poprijeli so le eno, kar je najslabše. Go-
tovo pa velja to za turške žene. Pierre
Loti danes gotovo ne bi našel več vira
poetske emocije za lepe in nesrečne je-
tnice, čas tajnih haremov, suženj in eu-
nuhov gineva. Zlomljeni so okovi in dra-
žestne hanume stopajo smejoč v življe-
nje, sedajo prostodušno v avtomobile,
šetajo po Carigradu gizdavo nališpane
polne čara, dražesti in — koketirajo ter

plešejo poleg ostalih plesov tudi — fox-
trott.

Kadar korakajo složno po ulicah, ode-
te v karakteristične elegantne in okusne
halje, ki so običajno iz vijoličaste svile
s prekrasnimi čevljički na nežnih, malih
nožicah, gledajo vračice s svojimi živimi
očesci iz malih in delikatnih obrazkov,
katere ne more zakriti nobena ljubosu-
mna koprena.

Nekatere se še vedno hočejo ali mo-
rajo pokoriti starim običajem; ali to ve-
lja večinoma le še za stare in grde, ki
se morajo zakrivati s tajinstvenimi temni-
mi zagrinjali.

Bazar, oni nekdanji fantastični bazar,
se je spremenil ter izgubil ves svoj ne-
kdanji sijaj in značaj ter se pretvoril v
ljudski trg sukna, evropske obleke in
drugih takih reči.

In vse to se dogaja v Stambulu, v
tem srcu muslimanskega mesta?

Ali edino, kar je kljub vsemu ostalo
v Carigradu turško — to je turška črna
kava.

**Zahtevajte v vsaki go-
stini „Tabor“.**

namerava napraviti pri zadostni udeležbi skupen izlet v Prago. Podrobne informacije pošlje zvezna pisarna (Gradišče 17/1). Vožnja z brzovlakom 3. razred stane iz Ljubljane sem in tja 300 jugoslovanskih kron. Priglase je poslati direktno na zvezno pisarno. Prošnje za znižanje železniške voznine in pristojbine za potni vizum so vložene in je pričakovati ugodne rešitve. Prospekti so interesantom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice na razpolago.

Notranja in zunanja politika.

*** Za izpopolnitev vlade.** Ministrski predsednik Pašić je poslal predsednikom zemljoradniškega in muslimanskega kluba poziv na obnovev pogajanj za vstop v vlado. Zemljoradniki so se odzvali ter že določili dva delegata, muslimani pa bodo o tem komaj razpravljali v klubu.

*** Ruska mornarica v uporniških rokah.** Iz Helsingforsa poročajo, da sta kronštadska luka in vzhodnomorsko brodovje popolnoma v rokah upornikov. Konflikt med uporniki in Moskvo se je poostil ter groze uporniki, da bodo bombardirali Petrograd, ako boljševiki ne izpuste one mornarje, katere so aretirali.

*** Dr. Gratz in dr. Mayr.** Madžarski zunanji minister dr. Gratz in avstrijski zvezni kancler dr. Mayr sta se sestala v sredo ob 9. uri dopoldne ter imela poldrugourni razgovor. Pogovarjala sta se o modalitetah prijateljskih pogajanj o nasprotnem stališču obeh držav radi določb mirovne pogodbe z ozirom na zapadno Madžarsko. Določilo se je, da naj se vrše pogajanja obojestranskih referentov prihodnji teden na Dunaju. Po zaključku konference med referenti se bodeta pogajala še dr. Gratz in dr. Mayr. Obe državi sta pripravljene, da se to vprašanje reši kolikor mogoče hitro in sporazumno.

*** Preiskave na nemških ladjah.** „Kreuzzeitung“ poroča iz Stetina, da nadaljuje kontrolna komisija preiskave nemških ladij v svrhu zaplembe orožja. V Hamburgu je grozil zastopnik angleške antantne komisije, da se bodo vse nemške ladje, ki odpotujejo brez posebnega dovoljenja antante, ustavile na odprtem morju. Tudi nevtralne ladje se preiskuje.

*** Berolin središče komunistične propagande.** „Vossische Zeitung“ poroča, da se bodo izvršile spremembe pri berolinskem zastopstvu sovjetske Rusije. Najprej se bode zastopstvo razdelilo v več samostojnih resortov. Berolin naj bode središče komunistične propagande v srednji Evropi. Politično zastopstvo bode upravljal še nadalje Viktor Kopp.

*** Angleški odposlanec o volitvah v Črni gori.** „Reuter“ poroča iz Londona: Lord Bryce, ki je prisostvoval kot odposlanec angleškega zunajnega urada zadnjim volitvam v Črnigori, je izjavil, da so se vršile volitve popolnoma pravilno in brez pritiska ter jasno dokazale, da je priklopil Crne gore k Jugoslaviji zbudila splošno zadovoljstvo. Konstituenta bo v stanu, da odstrani vsa nasprotna stremeljenja, ki bi skušala ogroziti zedinjenje.

*** Grof Sforza odpotuje v London.** „Stefani“ javlja iz Rima, da odpotuje grof Sforza, italijanski zunanji minister v četrtek v London.

*** Madžarski notranji minister demisioniral.** „Das Acht-Uhr-Blatt“ javlja iz Budimpešte, da je podal notranji minister Ferdinandy demisijo.

*** Izgoni iz Gornje Šlezije.** Mednarodna plebiscitna komisija za Gornjo Šlezijo je odredila izgon policijskega ravnatelja pl. Kattowitza in treh uradnikov iz glasovalnega ozemlja.

Zanimivosti.

Pomlajevanje. Že kot otroci smo radi poslušali pravljico o neznanskem čarodeju z velikim kotlom, v katerega je metal stare babe, ven pa so prihajala lepa mlada dekleta. Toda to je bila pač samo pravljica in takrat še niti najmanj nismo slutili, da bomo kdaj doživeli, da bo iz te pravljice nastala vsaj enostransko tudi resnica. Lansko leto pa nas je nenadoma predramila vest časopisa, ki je poročala o novi teoriji dunajskega profesorja Steinacha, ki je sedaj dobila po njem tudi svoje ime ter se imenuje Steinachova teorija. Steinach je odkril namreč po dolgotrajnem študiju, da se da moske potom posebne operacije spolno pomladiti. Poskusil je najprej svojo teorijo pri živalih — in obnesla se je sijajno. Po novejših vesteh se je posrečilo sedaj prof. Steinachu doseči isto tudi za ženske in kakor poročajo že dni dunajski listi, namerava prof. Strauski otvoriti v najkrajšem času ordinacijo, v kateri bo zdravil ljudi moškega in ženskega spola proti starosti. Z ordinacijo bi bil sicer tudi že prišel, toda to mu zaenkrat še ni mogoče, ker mora počakati komaj na izid komisijonelne preizkušnje Steinachove teorije po dunajski kliniki, ker mu preje to ni dovoljeno. Ob tej priliki je važno omeniti, da je našla Steinachova teorija navdušene učence tudi med slovenskim medicinskim narostajem ter se je par slušateljcev medicine na ljubljanski univerzi posvetilo specijelnemu študiju pomlajevanja na podlagi Steinachove teorije. Tako postaja naenkrat in pred našimi očmi ono, kar je bilo nekoč pravljica, živa resnica in poslovica, da proti starosti ni zdravil je tako izgubila svojo nekdanjo častljivo vrednost.

Dnevna kronika.

— „Straža“ in bolniški strežniki. Prejeli smo: „Straža“ je zabolelo, da je „Tabor“ očital, da imajo usmiljenke v javni bolnici boljšo hrano, kakor strežniki, ter trdi, da to ni res. Vsi tisti pa, ki živajo eno ali drugo hrano, vedo, da je „Tabor“ poročal resnico. Gotovo imajo usmiljenke kot redovnice svoje predpise tudi glede hrane, toda tu ne gre zato, ampak edinole da se preskrbi strežnikom dovolj in vžitne hrane, da ne bodo primorani stradati in si zunaj bolnice dokupovati hrane. Kar se tiče dela in posredbe, strežniki opravljajo gotovo več in težja dela, kakor usmiljenke, imajo isto, oziroma še večjo odgovornost in pogoj je zanje tudi primerna predizobrazba, ker bi se sicer sprejemali za ta posel lahko tudi hlapci, ki nimajo pojma o bolniški strežbi. Vsaka bolnica zahteva pri sprejemu tozadevna spričevala. V splošnem so strežniki v svojem poslu veliko bolj izvežbani, kakor marsikatera usmiljenka. Nočno službo izvršujejo strežniki, kakor usmiljenke. Bolnica bi bila lahko ponosna, če bi res imela strežnike z 10—20 letnim službovanjem, česar pa v tem slučaju ne more nihče trditi. Hvaležni bomo „Straži“, če se tudi ona zavzame za izboljšanje naših razmer, toda s samimi grožnjami in zafrkacijami je izgrešila pot do tega cilja.

— Odgovor Celovcu. Z ozirom na dejstvo, da je koroška vlada v Celovcu odklonila vsprejem slovenskega odvetnika dr. Schaubacha in da je ista odklonitev iz istih zgolj političnih razlogov pričakovati tudi glede drugih slovenskih proslcev, se je med slovenskimi pravniki v Mariboru pričelo gibanje, da se izvedejo razne represalije. Eden teh za vse slovenske odvetnike v Sloveniji velepomembnih načrtov je, da odvetniška zbornica brez posebnega apela izda na vse slovenske odvetnike obvezno naročilo, da nobeden slovenskih odvetnikov ne sme prevzeti nemške klientele, če gre za zadeve izгона iz države ali tudi samo iz stanovanja, za verižništvo itd. Dovoljeno bodi zaslopanje samo v zasebnih

spornih zadevah. Doslej so Nemci na prefrigan način izrabljali pomoč slovenskih odvetnikov na obmejnem ozemlju. Oni, ki so slutili, da jim preti izgon bodisi iz države ali iz stanovanja, ali ki so imeli kakšne verižniške grehe na sebi, so se najprej zatekali z nedolžnimi zadevami k politično vplivnim slovenskim odvetnikom. Ko so si na ta način osvojili klientelo, so prihajali seveda tudi v politično in sicer zanje važnih zadevah. Temu izrabljanju ugleda slovenskih odvetnikov pa bo zdaj konec!

— Kje so krivci? Pred več meseci, da, skoro pred enim letom smo slišali o mnogih zaplembah večjih množin izprijenih živil. Tako na primer se je julija meseca zaplenila večja množina izprijene masti, katero je dobilo skladišče živil Južne železnice — če se ne motimo iz vnovčevalnice v Ljubljani. Avgusta ali septembra se je zaplenila velika zaloga črvice moke v Franzovem mlinu. Takrat je neki dr. Thalmann poskušal podkupiti inženjerja Mohoriča, kot izvedenca na drž. preiskuševališču. Zaplenjena mast in moka čakata še danes rešitve in javnost ugiblje, kdo je kriv, da so take za vso javnost važne zadeve neznano kje tako dolgo obtičale.

— Proti tujim bankam so začeli končno tudi v Ljubljani odločno nastopati. Zadnja „Domovina“ piše pod naslovom „Naseljavanje bank v Ljubljani“ sledeče: „Pred vojno in po njej so banke tudi glede zbiranja hranilnih vlog močno izpodrinile hranilnice in zadruge. Zadnji čas so začele vse mogoče banke iskati Ljubljano in Maribor. Konkurenca je zdrava, vendar je tekmovalstvo za hranilne vloge in kliente včasih nesolidno in ni koristno za naše kraje, če se izsesava iz njih hranilne vloge in jih drugod uporablja. To prakso so poprej imele dunajske banke, ki so tu zbirale denar za dunajske spekulacije. Treba bo, da se hipertropiji stori konec, posebno pa, da se gleda, da iztrebimo ono, kar ni po veliki večini v domačih rokah.“ — Nas to čiščenje veseli in bomo v bodoče posvečali življenju tujih bank in njihovega uradništva vso pozornost, ki jo zahteva naš narodni interes.

— Prekupovalci na mestnem trgu. Vsled pomanjkanja organov tržnega nadzorstva pri kontroli prodaje živil na Glavnem trgu, je v zadnjem času veriženje in prekupovanje najpotrebnejših živil naravnost zavetelo. Med prekupovalci je največ takih iz Nem. Avstrije in sicer železničarjev, pa tudi takih žensk iz Maribora, ki so v posesti režijskih vozniških listov, kar jim omogoči, da potujejo z našim blagom na Hrvaško. Poleg drugih živil se na ta način veliko prekupuje jabolka, ki jih kupujejo pri nas na debelo po 6—8 K, v Zagrebu pa prodajajo po 20 K za kg. Pri tem se prekupovalke najraje poslužujejo vogelnih trgovin, pri enih vratih notri, pri drugih na drugo ulico ven; medtem ko tržni organ, če sploh to opazi, čaka zunaj pred prvimi vrati, mu prekupovalka izgine pri drugih vratih v drugo ulico. Svoječas je bil za prekupovalce pod kaznijo določen čas, kdaj smejo pokupiti dnevnim konsumantom preostala živila. Danes vsakdo dela kar se mu izljubi.

— Dr. Mravlagg še vedno v Mariboru. Slovenska javnost se obrača z nemalim začudenjem do vseh merodajnih oblasti, zakaj puste dr. Mravlagga, ki je že zdavno izjavil, da ni naš državljan in da se preseli v Celovec, še vedno v Mariboru, kjer njegovo bivanje gotovo ne rodi sadov interesom naše države. Javnost zahteva, da se dr. Mravlagga takoj izžene preko meje, njegova pisarna pa kratkoma zapre. Naj si naše oblasti vzamejo za vzgled Nem. Avstrijo, ki izganja naše ljudi, tudi če so posestniki hiš in zemljišča, brez pardona tekom 14 dni.

— O ljudskem štetju v Laitersbergu se nam poroča: V občini Laitersberg in sicer v Košakih je kot popisovalec funkcional gospod, po svojem poklicu bivši iztirjevalec ali kaj takega. Ampak to je isto postranska stvar. Za nas je le važno, kako je vršil svojo dolžnost kot popisovalni komisar. Ob priliki popisovanja

je namreč razlagal ljudem, da je namen tega ljudskega štetja odcepitev Slovencev in Hrvatov od Srbov ter združenje prvih dveh z Nem. Avstrijo. Ponekod — na primer pri hiši št. 165 — je dobil za to razlago primerno plačilo. Ker si ne moremo misliti, da bi si bil politična oblast za tak važen posel izbrala človeka s takimi nazorji, si moramo ta njegov nastop le tako razlagati, da je kot zaveden Jugosloven s svojimi vesekakor zgrešenimi nauki le poskušal sondirati mišljenje prebivalstva, torej da jih ni vporabil iz slabega nam sovražnega namena. Vsekakor zahtevamo, da se to vprašanje uradoma dožene. Taki nastopi ob takih prilikah če tudi iz najboljega namena, stvari sami več skodujejo, kakor koristijo.

— Gerent občine Studenci pri Mariboru vabi vse posestnike občine, da se zanesljivo vdeležijo shoda, ki se vrši dne 20. februarja 1921 ob 10. uri dopoldne v Križevem dvoru. Na vsoporedu je: Posvetovanje radi upeljave električne luči.

— Stanovanjski škandal. Prejeli smo: Napad na stanovanjsko komisijo v zadevi stanovanja za g. primarija dr. Robiča ni upravičen. Gospodu primariju se je doslej nakazalo že več stanovanj, ki pa jih je odklonil in so se odkazala potem drugim g. zdravnikom. Kar se tiče stanovanja, ki ga ima sedaj se g. Kokoschinegg, pa to ni zadeva med g. dr. Robičem in g. Kokoschineggom, temveč med g. dr. Robičem in sedanjim hišnim lastnikom g. Ivanom Šostaričem, ki je to hišo kupil, da preseli svojo trgovino tja in seveda tudi reflektira na stanovanje v lastni hiši in sicer na stanovanje dosedanjega lastnika, čim se izprazni. Toliko pravic se bo moralo hišnemu gospodarju že priznati, če nočemo postati komunisti, da bo imel sam vsaj pravico do stanovanja v lastni hiši. Za to pa bo dosedanje stanovanje g. Šostariča na razpolago.

— Strašno mučen prizor v mestnem parku se je odigral v sredo okrog 14. ure popoldne. Na ribnjaku se je drsal nek približno 10 let star deček. Kar se mu udre in lopne v vodo. Deček se je skušal rešiti iz vode na ta način, da se je oprijel za skorjo ledu. Toda kamor se je oprijel, se mu je led sproti odtrgal. Slučajno na sprehodu se nahajajočih se je polastila razburjenost. Radi bi bili dečku pomagali, pa mu niso mogli, ker so uvideli, da je led preslab. Med tem ko se je deček poskušal še dalje brezuspešno rešiti in je že omagoval, je prišel mlad mož z ženo in otroci. Ko je uvidel nevaren položaj dečka, je siskel sukno ter se podal na led. Vse je z nepeto mestrnostjo pričakovalo rešitve. A v hipu, ko je rešitelj zagrabil dečka za roko, se je vsled podvojene teže tudi njemu vlomil led in je padel v vodo. To je povzročilo med gledalci tako razburjenje, da so se nekatere ženske onesvestile. Ta prizor je privabil mnogo oseb iz sosednjih hiš. Podajali so obema droge, neki vojak je prinesel tudi leste, pa vse to se je izkazalo kot brezuspešno sredstvo. Možu, ki se je oblečen v vodi sam boril z veliko nevarnostjo, se je posrečilo priplavati do sredine, kjer se nahajala trsje in kamenje. Med tem pa so dečku že opesale zadnje moči. Ze je izginil pod vodo, a v tistem hipu ga je zagrabil rešitelj z drogom in sicer slučajno tako srečno, da se je deček na drogu prevesil, nakar ga je rešitelj spravil k sebi. Postavil ga je hitro na glavo, da je nesrečnej izbruhnil vodo in zopet prišel k zavesti. Ker sta rešitelj in rešenik, čim sta prišla na breg, naglo odšla proti domu, se niti ne ve za njuni imeni. Pogumni rešitelj naj se javi oblasti, a oblasti naj poskrbe, da se taki prizori na negotovem ledu več ne ponove.

— Škofji proti telesnemu in dušnemu razvoju naše mladine. Te dni so odšli v Beograd ljubljanski škof Jeglič, zagrebški nadškof Bauer ter djakovski škof Akšamović ter so izročili vladi dolgovezno spomenico proti uveljavljanju sosednjega telovadnega sistema na naših šolah. Poleg tega zahtevajo tudi, da se v ustavi uveljavi cerkvena kontrola nad šolo. Tako so torej korifeji kakor je ta triperesna detelja ne-le proti telesnemu, ampak tudi proti duševnemu raz-

voja naše mladine. Prepričani pa smo, da bo prosvetni minister zavrnil njihove reakcionarne predloge kakor se spodobi, kajti skrajni čas je, da se enkrat za vselej končajo oni časi, ko so razni škofi odločali, kako naj se vzgaja mladina. Treba bo tudi pri nas več češkega duha. Karakteristično pa je, da so ob tej priliki obiskali tudi beograjskega papeževskega nuncija, najbrže s prošnjo, da bi se tudi on zavzel za njihove zahteve.

— **Svarilo vojaškim obvezancem.** Vedno česče se pojavljajo primeri vojaškega begunstva na Slovenskem. Po neodgovornih hujškah zapeljani vojaki pobegnejo iz vojaške službe in se mnogokrat povrnejo domov, nevede, kakšne težke posledice povzročajo za sebe in za svojce, ako jih ti skrivajo pri sebi. Ako jih zasači vojaška ali civilna oblast, se kaznujejo po vojaškem kazenskem zakoniku z večletno ječo. Pa tudi tisti, ki vojakom nalašč pomagajo pri begu, se po § 97 srbskega kriminalnega zakonika, ki velja sedaj tudi za Slovenijo, kaznujejo z ječo do treh let. Zato resno svarimo vse prebivalstvo, naj vojaškim beguncem ne daje potuše s tem, da jih skriva. Posebno velja to o rodbinskih članih. Po členu 12, odstavek 3 zakona o ustroju vojske, ki velja od 19. avgusta 1921 naprej tudi za Slovenijo, je hišni gospodar dolžan prijaviti vsakega vojaškega begunca zupanstvu, ki pa mora takoj obvestiti njegovo poveljstvo. Če hišni gospodar tega ne stori tekom 24 ur ali ako ga župan ne odvede na komando, se kaznuje vsi — če kazensko sodišče ne poseže vmes — z globo od 50 do 300 dinarjev, odnosno z zaporom od 10 do 30 dni. Kazen se izvrši takoj. Dolžnost vsakega državljana, ki je sposoben za vojaško službo, je, da to vojno službo pošteno odsluži in s tem pomaga svoji domovini. Ako imajo vojaki pritožbe radi nepravilnega postopanja z njimi, naj jih javijo svojim predstojnikom, ki jih bodo gotovo vpoštevati, ako so upravičene. Sicer pa se je treba v vojaški službi premagovati in se podvreči strogi disciplini. Pričakujemo od treznosti in uvidevnosti ljudi, da vpostevajo vsa ta dejstva in da že v kali zatre vsak poizkus, oslabiti vojaško moč naše domovine.

— **Darovi Jugoslovnski Matici.** Gospod ravnatelj Pleskovič, urad za zaščito dece 160 K, omizje gospe Maistrove, Graselli in Cotic pri planinskem plesu 100 K, policijski komisarjat kot dar za Jadranski dan 602 K, od policijskega komisarjata v kazenski zadevi 140 K in učiteljice II dekliske šole 104 K.

— **Prijavljene trgovske osobja.** Trgovski gremij opozarja vse gg. trgovce, da se informirajo, če je vse njihovo osobje prijavljeno gremiju ali ne ter da javi one, ki eventualno še niso javljeni. Istotako je treba javiti tudi vsako spremembo. Kdor bi to opustil bo javljen obrtni oblasti ter kaznovan po predpisih.

— **Ljudski knjižnici v Mariboru** je daroval zdravnik g. dr. Majcen 2 dragocene knjige vredni nad 200 kron. To je prvi odziv na našo javno prošnjo, a upamo, da jih bo še mnogo sledilo.

— **Javna zahvala.** Gospa Ana Stanger, posestnica v Vilkomu 7 je darovala za uboge učence pri Smarjeti ob P. blagodušni dar 500 K, za katerega se v imenu obdarovancev najsrčneje zahvaljuje s stoterim: Bog plati! Solško vodstvo in krajni šol. svet pri Smarjeti ob Pesnici.

— **Mestni magistrat** naznanja, da ima pravico pobirati občinsko doklado

in naklado za vino in sadjevec v isti višini, kakor se je pobirala koncem leta 1920, ker je zaprosila mestna občina pravočasno za provizorij ko donca meseca aprila 1921. Opozarja se na to vse prizadete ter se jih pozivlja, da plačujejo odpadajočo naklado redno, da se izognejo s tem vsem nepotrebnim stroškom.

— **Znamke se ne smejo več razati.** Odredba od 5. januarja t. l. šteje 458/21 glede frankiranja tiskovin z diagonalno razpolovljenimi 10 parskimi znamkami se preklicuje. Po 20. februarju t. l. tako frankiranje ni več veljavno.

— **Obsojen oskrnjevalec.** Anton Gasparič iz Orehovega Vrha, mlad mož, sam oče otrok, boleha na oni nesrečni perverzni bolezni, ki se skriva pod § 128 k. z. Oskrunil je 10 letno deklico Marijo Parkel. Izgovarja se na skrajno nevrastenijo, ki jo je prinesel seboj iz vojne in ki ga žene z neodoljivo silo k grehu tudi nad nedolžnimi deklicami. Vpoštevajoč to bolezen, ga je okrožno sodišče obsodilo samo na 6 tednov težke ječe.

— **Zaplemba rubljev na italijanski ladji.** Italijanske novine javljajo iz Napole, da se je našlo na ladji „Aneona“, ki je dospela iz Rusije, 160.000 rubljev v zlatu. Rublji so bili skriti v neki kabini ter so bili zaplenjeni. Do zaključka preiskave bo zlato deponirano v „Banka di Italia“.

— **Ribja pojedina,** ščukov večer, se vrši zopet v petek 18. t. m. v restavraciji „Maribor“ na Grajskem trgu. Poleg ščuk bodo na razpolago tudi razne druge ribe. Ob ribji pojedini in dobri pijači igra tudi znan priljubljen duet.

— **Ponesrečen zrakoplovec.** Po „Stefani“ je zadel zrakoplov, katerega je vodil stotnik Borla, ob streho neke hiše v sredini mesta ter se razdrobil. Pri tem je ostal Borla na mestu mrtel.

— **Nova iznajdba na polju zrakoplovstva.** Iz Pariza se javlja: Po vesti akademije znanosti se je posrečilo nekemu francoskemu inženjerju, da se je dvignil v zrak s 336 kg težkim vijakoplovom (Schraubenflieger), ki ga pogonjata dva posebna krilata vijaka s premerom 6'4 m., v zrak. Zanimivo je pri temu novemu vijakoplovu, da nima nikakih kril. Ravnotežje izvršujeta omenjena dva krilata vijaka.

— **Stanje Masaryka se boljša.** Iz praške predsedniške pisarne se poroča, da se je zdravstveno stanje Masaryka zboljšalo.

Kultura in umetnost.

— **Koncert Simenc - Mezgečeva.** Gdč. Mezgečeva in g. Simenc, člana mariborskega gledališča, priredita dne 4. marca t. l. v kazinski dvorani koncert. Spored objavimo v prihodnjih dneh.

Sokolstvo.

o Mariborski Sokol se zahvaljuje Mestnemu električnemu podjetju za brezplačno napeljavo električne luči v Kopališki ulici pred Narodnim domom o priliki Sokolske maškerade.

Sloven. narodno gledališče.

Repertoire bodočih dni:

V četrtek 17.: „Misel“, ab. A 22.

V petek 18.: Zaprt.

V soboto 19.: „Otroška tragedija“ in „Vsiljenka“ ab. B-22.

V nedeljo 20.: pop. ob 15. uri „Pri belem konjčku“. Zvečer „Amakonke“, izven ab.

Sodišče.

Okrajni glavar dr. Pirkmajer proti „Straži“.

V torek popoldne se je pred okrajnim kazenskim sodiščem vršila zanimiva razprava. Vodja okrajnega glavarstva v Ptuj je tožil odgovornega urednika „Straže“, Vekoslava Stupana, ker ni objavil uradnega popravka v zadevi regulacije Pesnice. „Straža“ je v šte. 12 z dne 31. januarja t. l. priobčila notico pod naslovom „Lastna hvala“. V tej notici se spodlika nad „Ptujskim listom“, češ, da ta list opeva zasluge vodje okr. glavarstva dr. Pirkmajerja „ki se je trudil in posredoval pri vladi, da je sprejela v svoj delokrog tudi navedeno regulacijo“. In nato zavrne „Stražo“: Tistim, ki verujejo demokratskemu lističu, resnici na ljubo povdarjamo, da je imel g. Pirkmajer glede regulacije Pesnice iste zasluge kot bivši cesar Karl v soških ofenzivah... Edino zaslugo, pravi „Straža“ ima član jugoslovanskega kluba, katerega tozadevni predlog je bil pri svojem časnem Narodnem predstavništvu sprejet. Nato je dr. Pirkmajer poslal uredništvu „Straže“ uradni popravek na podlagi § 19 tiskovnega zakona v katerem se sklicuje na dokaze, da je tozadevno osebno in pismeno posredoval pri vladi, pri poverjeništvu za kmetijstvo in pri generalni inšpekciji vođa. Stupan predvsem protestira, da mu je bilo vabilo za razpravo dostavljeno šele dopoldne, da sploh ne ve zakaj je klican k sodišču, da o kakem poslanem popravku nič ne ve, ker ni on podpisal povratnice za popravek naslovljen samo na uredništvo in da ne pozna podpisa na poštni povratnici. Popravek bi se bil moral njemu osebno nasloviti. Sodnik ga opozarja, da je bil v smislu zakona primoran razpravo takoj razpisati, ker ima tudi pravico, eventualno tudi „Stražo“ ustaviti, ki izide prihodnji dan, ako bi se Stupan branil popravek sprejeti. Ker sodnik ni mogel ugotoviti, kdo je podpisal poštno povratnico, je razprava preložena do torka.

Čudni običaji na lokomotivah.

Nekoč junija p. l. je redar Grmek na glavnem kolodvoru zapazil železničarja, ki je odnesel poln nahrbtnik premoga, katerega sta mu dala na stroju se nahajajoča kurjač Kirbiš in strojevodja Wagner. Nadalje je opazil, da tudi Wagner in Kirbiš spravljata premog v košaro. Sluteč, da tu nekaj ni v redu, je oba pozval na pojasnilo. Ker je na obeh opazil neko zadrego, ju je ovadil. Med potjo na stražnico. je Kirbiš redarja prigovarjal, češ, naj ne povzroča sitnosti radi take malenkosti. So pač slabo plačani in ni nič hudega, če si vzame toliko premoga, da si človek v sili kosilo skuha. Toda Grmek je bil neizprosni, ovadba je zašla na sodišče, kjer sta bila obsojena po 14 dni zapor. Proti tej obsodbi sta oba vložila pritožbo. Medtem sta tudi ovadila ime premikača, kateremu sta dala premog in katerega izprva nista hotela naznaniti in sicer je bil to nadpremikač Georg Meisler. Pri vzklicni razpravi se zagovarjata na običaje. Običajno je, da strojevodje dajejo tudi uradnikom nekoliko premoga iz tenderja, če jih pridejo prosit. In običajno je, da strojevodja, ko nima nič opraviti, sede na košaro, katero si napolni s premogom, če ni košara sama dovolj močna, kar je slučajno pri rezervnih lokomotivah. Sodni dvor je sklenil preložitev razprave, da se zališi inženjer Šešerko, če so res taki običaji na Južni železnici.

Ne pozabi naročnine!

Najnovejša poročila.

Prva zmaga edinstvene misli.

TIP Beograd, 16. feb. Današnji 12. sestanek ustavnega odbora je otvoril podpredsednik Tomljenović ob 16. uri. Za njim je govoril dr. Laginja in na to minister konstituante dr. Trifković, a specijalna vprašanja je stavil posl. Avramović in še nekaj drugih. Pri glasovanju o tem ali naj se preide v specijalno debato na podlagi vladnega načrta ustave ali ne, je zmagala vladna skupina. Za načrt so glasovali demokrati, radikalci in dr. Vošnjak, proti pa vsi ostali. Po glasovanju se je vršila volitev novega predsednika ter je bil izvoljen radikalec dr. Momčilo Ninčić s 27 glasovi. Trifković je dobil en glas, 12 glasovnic pa je bilo praznih.

Za avdienco Stipe Radića.

TIP Beograd, 16. februarja. Predsednik Narodnega kluba dr. Mate Drinković je posetil ministra dvora Dragomira Jankovića ter se informiral, če bi regent sprejel v avdienco Radićevo deputacijo. Janković je izjavil, da mora o tem obvestiti vladu, ker bo deputacija morala iti preko vlade. Splošno se sodi, da Drinkovića intervencija ne bo imela uspeha ter da Radićevci ne bodo sprejeti.

Pogodba med Poljsko in Romunijo.

DKU Pariz, 16. februarja. „Petit Parisien“ javlja, da je pogodba med Varšavo in Bukarešto le formelna zvezna pogodba političnega in vojaškega značaja. Ta pakt predvideva jamstvo medsebojnih mej med Poljsko in Romunijo. „Petit Parisien“ je mnenja, da se ne more smatrati to pogodbo kot nezdravljivo z malo antanto med Romunijo, Cehoslovaško in Jugoslavijo. Mala antanta se bo sestavila v bodočnosti v obliki zveze. Nadaljna glavna točka je določba, da je pogodba le takrat veljavna, ako jamčita Anglija in Francija tudi s svoje strani za sedanje meje. Pogodba, predvideva vojaško skupnost v slučaju, da napade eno obeh držav rdeča armada.

Avstrijska delegacija za londonsko konferenco.

TIP Dunaj, 16. februarja. Vlada je odposlala v London vprašanje, če se lahko udeleži londonske konference in če bodo njeni delegati sprejeti. Delegacijo bi v tem slučaju vodil kancelar za zunanje posle dr. Mayer. Namen delegacije bi bil obrazložiti položaj Avstrije ter zaprostiti za nujno zunanjo pomoč, ker sicer ni upati na vzpostavbo boljših razmer.

Turška delegacija za londonsko konferenco.

TIP Pariz, 16. februarja. Semkaj je prispela turška delegacija londonske konference. Delegacijo, ki obsega 15 članov, vodi Teftik-paša.

Velikanski dobiček veselice v Sarajevu.

TIP Sarajevo, 16. februarja. So botna veselica muslimanskega prosvetno-kulturnega društva „Gajret“ je vrgla 250.000 K čistega dobička.

Ne kupujte importiranega inozemskega mila, kajti to milo je veliko dražje. Vsaka gospodinja mora dandanes štediti, zato naj rabi samo

„Zlatorog milo“

katero je v kakovosti vsem importiranim milom zajamčeno enakovrstno ako ne boljše.

Sport.

Drzalna tekma za prvenstvo jugoslovije in Slovenije. Razpis, objavljen v »Sportu« št. 4, z dne 22. januarja t. l. se izpreminja sledeče: 1. Tekma se vrši v nedeljo 20. februarja na Bohinjskem jezeru in ne na Blejskem jezeru. 2. Tekma je dostopna članom vseh jugoslovanskih klubov, ki so državljani Jugoslavije. Drsači, ki temu pogoju ne morejo zadostiti, se tekme sicer smejo udeležiti, toda ostanejo izven konkurence. 3. Prijavnina se naknadno določa na 40 K za osebo, juniorji izpod 16 let so prijavnine prosti. Prijavnino je položiti pri »Sportni zvezi«, Ljubljana, Narodni dom, ali najkasneje pred pričetkom tekme razsodišču. 4. Prijavni rok se podaljša do sobote 19. februarja. Preložitve tekme na Bohinjsko jezero se je sklenila vsled ostrejšega mraza v Bohinju. Udeležniki, tekmovalci, kakor tudi gledalci, ki so člani sportnih društev, imajo z legitimacijo »Sportne zveze« pravico do polovične železniške vožnje. Legitimacije izdaja »Sportna zveza«, Ljubljana, Narodni dom, do sobote zvečer vsak dan od 8. do 12. in 15. do 18. ure. Vsled neugodne jutranje železniške zveze morejo biti tekmovalci v Bohinju že v soboto. Priporočljivo je to tudi radi treninga, ki ga vsi drsači popolnoma pogrešajo.

Gospodarstvo, trgovina.

Borza 15. februarja.

Zagreb: Berlin 250—253, Italija 536—540, London 563—0, New-York 144—145, Pariz 1060—1080, Praga 190'50—192'50, Švica 2350—2400, Dunaj 21'90—22. — Valute. Dolari 141—141'25, avs. krone 23—23'50, carski rublji 65—70, francoski franki 980—0, napolend. 470—482, nemške marke 241—243, romunski lei 190—195, italijanske lire 524—0, čehoslovaške krone 180—185.

Dunaj: dinari 1846—1866, dolari 663—667, franc. franki 4869—4900, švic. franki 10.962.50—11.012.50, lire 2440—2460, češke krone 874'50—880'50, madž. krone 126.50—128.50, nemške marke 1155—1164, poljske marke 84.50—86.50, funti 2605—2625.

Curih: Berlin 10.47', New-York 609, London 23'72, Pariz 44.30, Milan 22.25, Praga 8, Budimpešta 1.15, Zagreb 4.50, Varšava 0.80, Dunaj 1.50, avstrijske krone 1.05.

Jugoslovensko - čehoslovaški trgovski stiki. Češki poslanec Kalina je obiskal trgovskega ministra Kukovca ter imel z njim pogovore radi utrditve gospodarskih stikov med obema državama. Čehoslovaška odposlje v kratkem nekaj svojih najboljših strokovnjakov na gospodarskem polju v Jugoslavijo; da se bodo bavili s pristojnimi osebami o zahtevah premogarstva. Po dokončani premogarni stavki v Bosni je ukazal minister Krizman na produkcijo boljše plače, kar je pokazalo zelo ugodne rezultate. Že sedaj se producira 100 vagonov več kot prej.

Cehoslovaška prekmorska trgovina. Iz Prage se javlja: Leta 1920 je bila čehoslovaška prekmorska trgovina zelo živa. Naši trgovini se je posrečilo, da je dobila trgovinsko zvezo z vsemi največjimi državami. Čehoslovaška je uvažala večinoma prehranjevalne produkte in surovine. Dve petini celega uvoza znaša žito in moka iz ameriških držav, na drugem mestu pa so rude in kovine, končno pa še strojna olja, bencin,

potrolej, kemikalije in gnojila. Kolonijalnega blaga je uvozila za 40.637 metrskih stotov, drogerijskih produktov 6042, južnega sadja 1378, tobaka 61.329, moke, žita in riža 1.878.358, masti 229.593, olja 20.802, drvi in premoga 10.532, materiala za rezbarstvo 28.367, rud 977.571, lekarskih produktov 141 barv in strojil 44.331, kavčuka in surovine, mineralnih olj 427.110, bombaža in bombaževine 308.655, lana, konoplje, lute in sličnega 74.770, volne in volnenega blaga 43.144, papirnatih produktov 3463, voščenega platna 21, kožnatega blaga 45, lesenih proizvodov 2431, stekla in steklenega blaga 316, kamenitega blaga 27, kovin 4396, strojev in alata 4604, električnih strojev in aparatov 145, vozil 49, sveč, mila in voska 13.211, eksplozivnih snovi 199, odpadkov 16.044, ameriških darov 22811 kv. Preko hamburškega pristanišča se je uvozilo skupno 5.146.581 kv.

Da se dvigne izvoz iz Čehoslovaške, namerava tamkajšnja vlada odrediti intenzivnejše delo in brigo za industrijo na čehoslovaškem. V to svrhu je vlada preklicala davek na koks in stem dosegla, da so se čehoslovaške železnice pocenile za 50 čl. kron. Ministrstvo javnih del izdeluje naredbo, po kateri se bodo ukinile vse formelnosti, ki so do sedaj ovirale promet mineralnih olj. Za uvožena mineralna olja se bode plačala carina 1 krone pri kg. Da se dvigne produkcija bencinskih motorjev in da se znižajo stroški njihove potrebe v ekonomiji, se bode oddalo svetilno olje in bencin svobodni trgovini.

Za zboljšanje italijanske valute. Italijanska vlada pripravlja celo vrsto ukrepov, ki naj bi omilili ali celo odstranili krizo italijanske valute. Najvažnejši so: Dovoljenje nakupa inozemskih valut se dovoli razen državnih devizni centrali le še trem emisijskim bankam in sicer »Banka d'Italia«, »Banka di Napoli« in »Banka Siziłiana«. Nadalje se bo vršila intenzivna kontrola o priporočenih pošiljavah v inozemstvo, da se vendar enkrat prepreči nedovoljen izvoz glavnice. Končno se dovoli trgovskim in industrijskim krogom olajšave, da poravnajo svoje inozemske dolgove z lirami.

Težke prehranjevalne razmere na Čehoslovaškem. Neke v Bratislavi izhajajoče madžarske novine naslednje karakterizirajo prehranjevalne razmere na Čehoslovaškem: Prehrana je došla do zelo težke krize, ki preti imeti mogoče celo nedogledne posledice. Pred katastrofo smo. Kakor se sodi, bo vlada napram temu brez pomoči in ne ve kaj bi ukrenila, da bi se temu postavila v obran. Končno biča doplnik tega članka vlado, ker se obrača šele sedaj do kmetov, medtem ko jih je prej pozabljala.

Novi davek na Češkem. Finančno ministrstvo je izdelalo poseben zakon o konjunktornem davku za izvozne predmete, kakor na steklo, blazutirijo, porcelan, hmelj, drva, papir, premog, vžigalice in semenje. Ta zakon ima naknadno moč tudi za leto 1920. Ta davek bo znašal tudi do 50%.

Dunajska borza je bila vedno v sredo zaprta. Sedaj se je pa sklenilo, da ostane tudi ta dan odprta.

Povišane železniške pristojbine v Avstriji. Avstrijske državne železnice so povišale z dne 15. tm. pristojbine na tovore za 50 odstotkov, da pokrije povišanje železniških plač. Izjema je samo za meso, kruh, žito, sladkor, koks, premog in grabeni material. Državne železnice imajo o poslovnem letu 1921 deficit 4 milijard kron.

Tržne cene v Mariboru

dne 15. februarja 1921.

1. Meso: Goveje meso I 22'—, II 20'—, goveji jezik prekajen 46'—, vampi 8'—, pljuča 10'—, gobec 10'—, vime 10'—, loj 26'—, telečje meso I 22'—, II 20'—, pljuča 14'—, prašičje meso 32'—, pljuča 14'—, jetra 14'—, obisti 16'—, glava 20'—, parklji 10'—, slanina sveža 42'—, prekajena 56'—, mast 52'—, 5, prekajeno svinjsko meso 42—46, prekajena svinjska glava 26'—, prekajen svinjski jezik 42'—, konjsko meso I 12'—, II 10'—, 2. Klobase: Pršutovke 56—60, brunšviške 36'—, pariške 40'—, posebne 40'—, safalade in hrenovke 36—38, kranjske (komad) sveže —, prekajene 8—9, jetrne —, prelisnjene 36'—, 3. Kože: Goveje 26'—, telečje —, —, 4. Perutnina: Piščanec majhen 30'—, večji 40'—, kokoš 45'—, raca 50'—, gos 80—100. 5. Divjačina: Zajec domač 30—50, divji —, srna —, —, 6. Mleko itd.: Surovo maslo 60—64, čajno maslo 68—70, mleko liter 5'—, jajca komad 1'80—2'—, sirček kg 10—12. 7. Pijača: Vino staro 32—40, vino novo 28 do 36, pivo 12, žganje 50—70. — 8. Sadje: Hruške 10'—, jabolke 8—10, češnje —, kostanj —, 9. Specerijsko blago: Riž 23—36, kava 76—90, kava pražena 88 do 112, sol 7'—, poper cel 80'—, poper mlet 90'—, paprika 110, testenine 22'—, navadni

kis 2'—, vinski kis 3'—, jedilno olje 56'—, 64, spirit —, sladkor 50 do 64. — 10. Žito: Pšenica 11'—, rž 10'—, ječmen 9'—, oves 4'— do 4'50, proso 9'—, koruza 6'—, ajda 10'—, fižol navadni 5'—, fižol črešnjak 6'—, grah —, leča 15'—, 11. Mlevski izdelki: Pšenična moka 00 17'50, 0 16'50, 6 14'—, kaša 10'—, ješprenj 11'—, otrobi 4'—, koruzna moka 7—8, koruzni zdrob 8'50, pšenični zdrob 18'—, ajdova moka 16—18. — 12. Krma: Seno 160—170, slama 60—70 (100 kg). 13. Kurivo: Drva trda 240'—, drva mehka 180'— za m', premog 54—76 za 100 kg, petrolej 22 do 24 liter. 14. Zelenjava (kg): Glavnata solata —, štrcnata solata —, endivija —, zgodnje zelje —, ohrovt 1'—, karfiola 0'—, koleraba nadzemnica 0'—, špinata 2'—, paradižniki —, kumare —, buče jedilne —, fižol v stročju —, fižol kifeljčan —, peteršilj —30, zelena —30, čebula 5—6, česen 15—20, korenje vrtno —20, korenje navadno —10, zelenjava za kuho —20, koleraba —, krompir zgodnji —, krompir pozni 2'—, hren 40'—, 15. Kisline: Zelje kislo 3'—, repa kisla 1'60. — 16. Kruh: Bel (50 dkg) 8'—, črn (70 dkg) 7'—, žemlje (5 dkg) 1 K.

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Fran Voglar.

Izgubljen je

vsak trud, da postaneš eleganten, ako ne rabiš „Erdal“, pravo terpentinovno liščilo za čevlje. Ta fabrikat je neobhodno potreben za negovanje dobrih čevljev. 222

Krasno

posestvo

(24 oraflov) z dobrimi vinogradi (sani nabral 22 polovnjakov), travniki, gozdi, sadonosi, novimi poslopji, 7 glav živine, 5 ovc, ca. 40 polovnjakov vinske posede, čisto blizu okrajne ceste in šole, prodaja nadučitelj Janko Žunkovič, začasno v Naraplah, pošta Pljuška gora. 221

Vdovec

državni uslužbenec, želi radi poznejše ženitve znanje z gospedično ali vdovo brez otrok. Ponudbe pod »Vdovec«, Selnica ob Dravi, poštnoležeče. 206 3—2

Gonilni jermeni

za stroje v vseh širinah od 30 do 200 min v zalogi pri Ivan Kravos, sedlar, Aleksandrova c. 13. 180 10-3

Primorci!

Nazranjam, da sem odprl novo higijenično brivnico.

Za prvovrstno in čisto postrežbo jamčim. 191 2—2

Vjekoslav Gjurić primorski begunec.

Maribor, Jurčičeva ulica št. 9.

Pristopajte

Jugoslov. Matici!

VABILO.

Podporno društvo železn. uslužbencev

sklicuje za v nedeljo, dne 27. februarja 1921 ob 8. uri zjutraj v prostorih društva »SLAVEC« :o: v Narodnem domu v Ljubljani :o:

Občni zbor

z dnevnim redom:

1. Poročilo odbora.
2. Določitev podpore in članarine.
3. Volitev novega odbora.
4. Raznotherosti.

223

Mala oznanila.

Učenec se sprejme v trgovini Baloh & Rosina na Gralskem trgu 3. 209 2-2

Poštena gospodična, katera govori slovensko in nemško, vešča stenografije in strojepisja, se sprejme takoj pri eksportnemu društvu Matheis, Suppanz in drug, Maribor, Cvetlična ul. št. 18. 220 2-2

Slugo (laboranta) išče lekarna »Pri sv. Arehu«. 214 3-2

Mesečno sobo išče bančni uradnik event. za nekaj mesecev. Ponudbe »Bancnik« na upravo lista. 224

Pohištyo Biedermeyerjeve dobe, steklene omare, razno pohištyo, krasna kristalna svetilka, porcelanaste vaze in-pafme. Slovenska ulica št. 9, I. ndstr. 212 2-2

Hiša s 6 stanovanji, 6 sob in 6 kuhinj, vrtom, dvorani, ce, 10 minut od mesta, pravna za vsako obri, se prodaja. Naslov v upravnistvu »Tabora«.

Išče se meblirana soba s prostim vhomom za enega ali dva gospoda. Ponudbe na upravo lista.

En velik štedilnik za vzdati se prodaja. Vprašati v upravi lista.

Pisalni stroj „Adler“, naj-novejšega sistema, zelo priročen, je takoj za oddati. Naslov v upravi.

Lahko motorno kolo (Motor-Reve), 2 cilindra, dobro ohranjeno, se prodaja. Drav-ska ulica 11, gostilna.

Naše naročnike

opozarjamo, da se naročnina plačuje v naprej in ne nazaj. Kdor pa nam lista, ko mu poteče naročnina ter ne doloži druge, ne vrne, tega smatramo še nadalje za naročnika ter je tudi pravno dolžan poravnati nam naročnino za vse nadalje prejete številke.

Uprava.

Svoji k svojim!

Zavod za straženje in zaklepanje v Mariboru

prevzame

vsako vrsto straženja v mestu, na kolodvorih, kakor tudi spremljanje železniških vozov. — Pojasnila v pisarni: Pril-staniška ulica 2.

Pohištyo!

Tovarna in zaloga Koroška cesta 46—53

Peter Hochegger in drugovi

priporočajo

svojo bogato zalogo kompletnih spalnih sob, kuhinjske opreme iz mehkega in trdega lesa, kakor posamezne dele po znižanih cenah.